



ע"פ 613/18 - חיים ברק כהן נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ע"פ 613/18

לפני: כבוד הנשיאה א' חיות

המערער: חיים ברק כהן

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על פסק דינו של בית המשפט השלום בתל אביב-יפו מיום 15.01.2018 בת"פ 050825-01-15 אשר ניתן על ידי כבוד השופטת ד' אמיר

בשם המערער: בעצמו

פסק-דין

ערעור על החלטת בית משפט השלום בתל אביב-יפו (השופטת ד' אמיר) מיום 15.1.2018 בת"פ 50825-01-15 שלא לפסול עצמו מלדון בעניינו של המערער.

1. נגד המערער הוגש כתב אישום המייחס לו ביצוע עבירות של העלבת עובד ציבור והפרעה לשוטר במילוי תפקידו. כעולה מכתב האישום, העבירות בוצעו באמצעות פרסומים ברשת והעלאת סרטונים אינטרנטיים העוסקים בגנותו של המתלונן, אשר שימש באותה העת כשוטר במשטרת ישראל. ביום 11.6.2017 הרשיע בית משפט השלום

בתל אביב-יפו (השופטת ד' אמיר) את המערער בעבירות שיוחסו לו והורה על קבלת תסקיר שירות מבחן בעניינו. ביום 6.12.2017 התקיים דיון לשמיעת טיעוני הצדדים לעונש, ובסופו הורה בית המשפט כי גזר הדין יינתן ביום 28.1.2018.

2. ביום 1.1.2018 הגיש המערער, שלא באמצעות סנגורו, "בקשה בטרם עתירת פסלות" בגדרה עתר לקבלת מידע בעניינים שונים הנוגעים לשופטת ד' אמיר ולבן זוגה, עו"ד שרון אמיר (להלן: עו"ד אמיר). המערער ציין בבקשתו כי ימים ספורים קודם לכן נודע לו - בין היתר - שעו"ד אמיר הוא אחד מבעליו של משרד עורכי הדין נשיץ, ברנדס, אמיר ושות' שהוא לטענתו אחד ממשרדי עורכי הדין המובילים בייצוג המערכת הבנקאית, וכי הוא "מצוי בחוג חברתי הכולל את ראשי המערכת הבנקאית". על כן, וכדי לבסס את בקשת הפסלות שבכוונתו להגיש, ביקש המערער את קבלת הפרטים הנוגעים לשופטת ולבן זוגה. ביום 2.1.2018 נדחתה הבקשה, ובהמשך לכך הגיש המערער בקשה לפסילת המותב בטענה לניגוד עניינים חריף. נטען כי לעו"ד אמיר יש אינטרס כספי ממשי בהליך או בתוצאותיו וכי קיימת זיקה עמוקה בין ההכרעה בכתב האישום מושא הערעור דנן ובין מאבקו של המערער במערכת הבנקאית ובעורכי הדין שמייצגים אותה. במסגרת הדיון שנערך בבקשה הוסיף המערער כי נודע לו על קשרי עבודה שקיימו אביה ואחיה של השופטת ד' אמיר עם בנקים, ועל רקע כל אלה טען כי קיים חשש ממשי למשוא פנים בניהול המשפט.

3. ביום 15.1.2018 דחה בית משפט השלום בתל אביב-יפו (השופטת ד' אמיר) את הבקשה. תחילה, הטעים בית המשפט כי המערער הגיש את הבקשה בעצמו, ולא באמצעות עורך דינו המייצג בהליך, עניין שדי בו כדי להביא לדחייתה; וכי לא היה מקום - אף לא דיוני - להגיש את הבקשה לקבלת פרטים על אודות השופטת ובן זוגה. כמו כן ציין בית המשפט כי די בעיתוי שבו הוגשה בקשה הפסילה - בסמוך למתן גזר הדין בעניינו של מערער - כדי להוביל לדחייתה. הודגש כי המערער לא ביאר מהם הנתונים שגילה אך בתקופה האחרונה; וכי הנתונים הבסיסיים המקימים את עילת הפסלות הנטענת היו ידועים לו עוד קודם לכן. בית המשפט התייחס אף לגופן של טענות המערער, וקבע כי בבסיסן עומדת שרשרת של "היגדים ערטילאיים" המהווה לכל היותר "רצף אסוציאטיבי" שאינו מקים עילת פסלות. נפסק כי קבלת טענות המערער יכולה להוביל לפסילת כל שופט באשר הוא; וכי המערער לא ביסס כל עניין כספי ממשי או עניין אישי ממשי של המותב בתוצאות ההליך. בית המשפט הדגיש כי מאבקיו הנטענים של המערער במערכת הבנקאית נעדרי זיקה להכרעה בכתב האישום מושא הערעור דנן, וכי הכרעת בית המשפט נסמכת אך על מעשי המערער כלפי המתלונן, שאינם רלוונטיים למאבקיו בבנקים. בית המשפט הוסיף ודחה את טענת המערער לחשש ממשי למשוא פנים, וציין כי טענה זו היא בגדר "תיאורית קונספירציה". המותב הדגיש כי לא נמצא "כל קשר בין התיק דנן לבין חיי הפרטים (או חיי בן זוגי) אשר יש בהם כדי להביא לחשש ממשי למשוא פנים כלפי הנאשם [המערער] או אף לפגיעה במראית פני הצדק"; וכי משפטו של המערער מתנהל תוך שמירה מלאה על זכויותיו.

4. מכאן הערעור שלפניי בו שב המערער על טענותיו בערכאה הדיונית. לדבריו במסגרת פעילותו הפוליטית המערער מוביל "מאבק אזרחי עממי כנגד ראשי המערכת הבנקאית", וכי בגין מאבק זה הועמד לדין בכתב אישום נפרד. המערער מדגיש כי הכרעת הדין בעניינו היא "בעלת השפעה ישירה ומידית על הלגיטימציה של פעילות דומה המכוונת למערכת הבנקאית ולשחקנים המרכזיים שלה", ולמעשה - על עניינו הכספי והאישי של עו"ד אמיר כמי שמייצג בנקים, וכמי שפרנסתו - בהיקף ממשי - "באה מאת ה'מערכת הבנקאית'". עוד צוין כי המותב ועו"ד אמיר הזמינו לביתם "בעלי הון שונים", וכי חוג מכריו של עו"ד אמיר מורכב "מיריביו הפוליטיים הישירים" של המערער. יש בכך, לשיטת המערער, כדי להוביל לפסילת בית המשפט מלדון בעניינו על יסוד סעיף 77א(1)(2) [ל], התשמ"ד-1984 (להלן: חוק בתי המשפט).



5. לאחר שעיינתי בערעור על נספחיו וכן בהחלטת בית המשפט, הגעתי למסקנה כי דין הערעור להידחות. סעיף 77א(1)(2) ל־ קובע כי שופט לא ישב בדיון במקרים שבהם יש לבן משפחתו מדרגה ראשונה עניין כספי ממשי בהליך או בתוצאותיו. סעיף זה מקים חזקה חלוטה לפיה כאשר לשופט יש אינטרס כספי בהליך, נוצר פגם באובייקטיביות השיפוטית. יש לראות אינטרס כספי בהקשר זה בכל אבדן או רווח של כסף או שווה כסף בעקבות ההליך (יגאל מרזל דיני פסלות שופט 203 (2006)), אך נדרש כי העניין הכספי בהליך או בתוצאותיו יהיה ממשי. נפסק כי פרשנות הביטוי "עניין כספי ממשי" תיעשה על פי מבחן החשש הממשי למשוא פנים, וכי לא כל נגיעה כספית או חפצית של שופט צריכה להוביל לפסילתו המידית בהתעלם משיעורה ומהאפשרות כי תוביל ליצירתו של משוא פנים (ראו למשל: ע"פ 6977/13 פרל נ' הוועדה המקומית לתכנון ולבניה "שרונים", פסקה 4 (21.10.2013); ע"א 6686/11 מרחבים ירוקים בע"מ נ' כחול מקבוצת הפרדס בע"מ, פסקה 5 (17.10.2011)).

6. בענייננו, כקביעת בית משפט קמא, המערער לא הוכיח כי יש לעו"ד אמיר עניין כלשהו בהליך מושא הערעור דן או בתוצאותיו, לא כל שכן עניין ממשי. המערער מגדיר עצמו כ"יריב המערכת הבנקאית", אך אין די בכך על מנת לקבוע כי העובדה שמשרדו של עו"ד אמיר מייצג בנקים מקימה חשש ממשי למשוא פנים. הוא הדין ביחס לטענותיו של המערער בדבר קשרי עבודה לכאורה של בני משפחה נוספים של השופטת אמיר עם בנקים ולחשש שהם מקימים. חששו של המערער אינו יוצא מכלל חשש סובייקטיבי גרידא, שאינו מקים עילת פסלות ולו בקירוב (ע"א 1554/08 שווקים חדשים הוצאה לאור בע"מ נ' המועצה להסדר ההימורים בספורט, פסקה 14 (22.9.2008)). לאלה יש להוסיף את השיהוי הניכר שאותו נקט המערער בהגשת הבקשה, מבלי שהסביר מהם הנתונים החדשים שנודעו לו אך בעת האחרונה.

הערעור נדחה.

ניתן היום, ח' בשבט התשע"ח (24.1.2018).

ה נ ש י א ה